

ЛИСТ РУДАРСКО - ТОПИОНИЧАРСКОГ БАСЕНА БОР www.rtb.rs
www.rtb.rs/kolektiv

Број 2192 • Година LXII • Лист излази месечно • Понедељак, 31. август 2009. • Примерак 15 динара

ISSN 1452-9025
9 771452 902006

КОЛЕКТИВ
ONLINE

Раскривање – превасходни задатак рудара у Бору и Мајданпеку

Што пре до исплативије руде

С обзиром на то да се сада пре-рађује руда са знатно низим садржајем, за повећање производње бакра од изузетног је значаја да се што пре стигне до просечно богатије руде у „Великом Кривељу“ и „Мајданпеку“, али и у рудном телу „Д“ јер ће оно бити носилац јамске производње у наредних пет година колико је потребно да се дође до богатијег јамског налазишта „Борска река“.

Производња катодног бакра у Рударско-топионичарском басену Бор у јулу је за близу 200 тона већа него у јуну. Највише катода у јулу произведено је из сопствених сировина - 300 тона катодног бакра више него у јуну.

Слично повећање производње бележе и рудници бакра у Бору и Мајданпеку. За седам месеци ове године производња бакра у концентрату већа је за скоро 3.400 тона, или за нешто више од 34 процента у поређењу са истим периодом претходне године.

М. Милошевић

РТБ. - Превасходни задатак рудара у Бору и Мајданпеку био је и биће раскривање нових рудних лежишта са већим садржајем бакра. У Руднику

бакра Мајданпек у јулу је скинуто 800.000 тона раскривке, а толико је планирано и у августу да би се што пре стигло до богатијег рудног тела

„Долови 2“. На површинском копу „Велики Кривељ“ у јулу је уклоњено 455.206 тона раскривке, а у августу је план 750.000 тона.

РБМ: Месечне ископине премашиле милион тона

Страна 8.

Амбасадори Русије и Индије посетили РТБ

Страна 3.

Из учирице у нову кућу

Страна 10.

Државни секретар у Јами и ИРМ

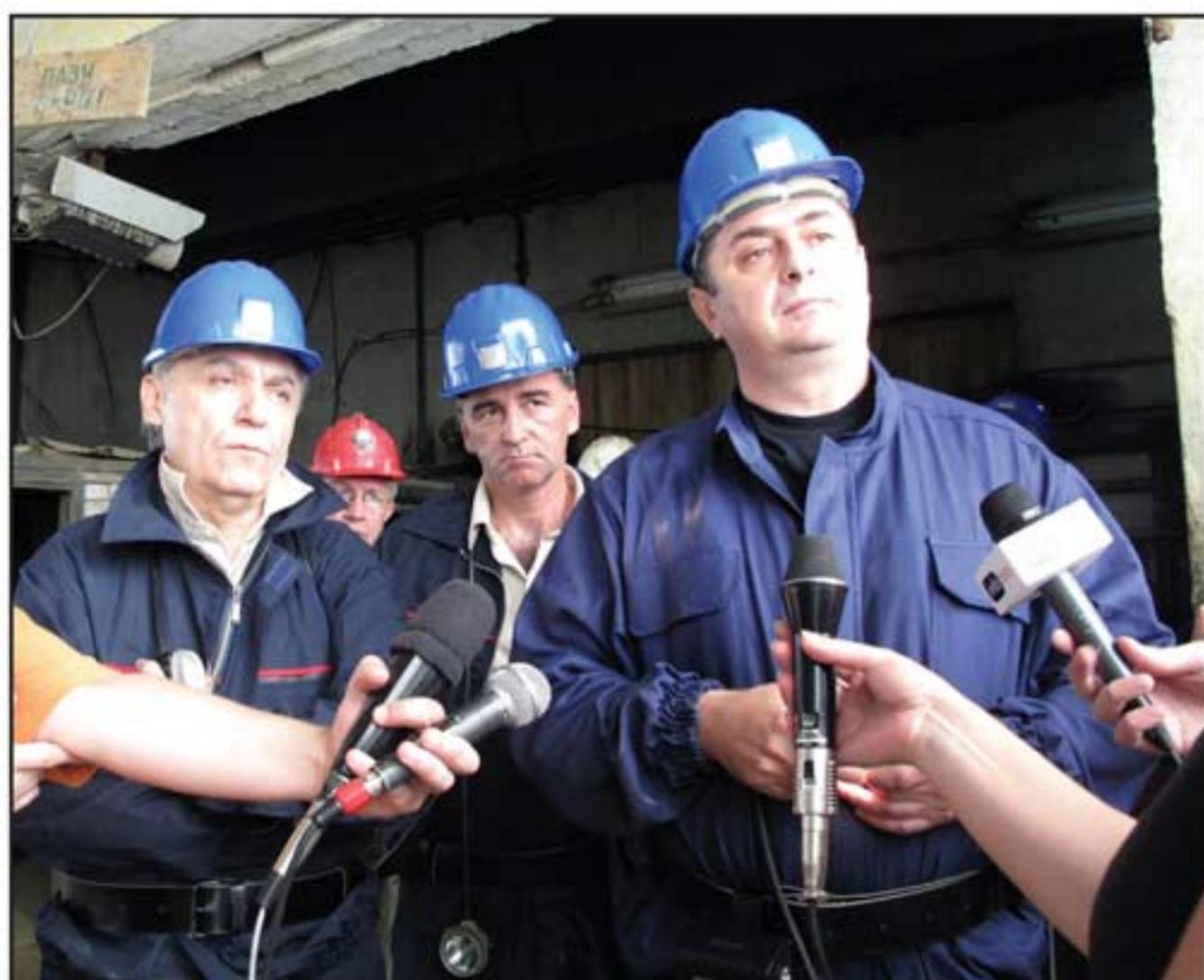

Страна 2. и 11.

Државни секретар за рударство и металургију посетио Јаму и коп „Кривељ“

Улагањима до бољих услова и профита

Безбедност борске јаме је на вишем нивоу него у неким другим нашим рудницима – оцена је Радивоја Милановића. – Благоје Спасковски: У Јаму се није улагало због убеђења неких да је треба затворити. - Вентилација најпречи, па ће се, чим стигне нова бушилица, урадити две бушотине ради њеног побољшања. – Рудно тело „Д“ као „бај-пас“ за преживљавање подземне експлоатације док се не стигне до „главног адути“ – лежишта „Борска река“

Радивоје Милановић (десно) са чланицима Басена по изласку из Јаме

РТБ.- Посетио сам Јаму и могу да кажем да је ситуација тешка, да услови за рад нису најбољи, да је опрема стара и до 30 година. Како је Министарство рударства надлежно над рудницима у Бору са становишта заштите на раду, неке мере смо одмах наложили, а неке ћемо ускоро. Оно што треба „под хитно“ да се реши је проблем вентилације (пошто се користи дизел-опрема), а све друго је у границама техничких могућности руkovodstva. Обилазећи јамске хоризонте већ смо разговарали о неким решењима, а радује ме што је нека опрема за рударе, као што су тзв. са-моспасиоци, купљена. Оцењујући безбедност јама са оваквим проблемима склони смо да употребимо формулацију „да је заштита на раду на

је посете Басену 14. августа непосредно по изласку из лифта на Сервисном окну Јаме. Његов домаћин, генерални директор РТБ-а Бор **Благоје Спасковски** је овом приликом изјавио:

Ни најбољи, ни најгори

-Услови рада у борској јами нису најбољи, али ни најгори. У односу на руднике угља они су неупоредиво бољи, па је таква и сигурност рада. Не видим да постоји иједна тачка у коју би се могло посумњати да може да доведе до зарушавања и страдања радника. У супротном, нија ни екипа иза мене, не бисмо смели да будемо овде. Али, морам подвучи да се у бор-

је и довело до њеног погоршања, зарушило пре две и по године. Очекујемо да ускоро стигне нова бушилица и њоме ћемо, најпре, урадити две бушотине ради побољшања циркулације ваздуха на радијашту „Брезоник“ и на прилазима рудном телу „Д“.

Државни секретар Милановић је изразио задовољство што се предузимају и кораци на заштити породица које станују на (северном) ободу ста-рог борског копа, а коментаришући

грана која тражи стално улагање, чак и кад је компанија у највећем успону. А, сви програми, бизнис-планови РТБ-а казују да је улагање у борско рударство исплативо, да ће уложен новац бити враћен и остварен завидан профит. Он је уверен да ће Јама следеће године позитивно пословати, а одговарајући на питање новинара да ли имаово рудара који могу да изнесу све планове, саопштио да од 385 запослених у овом погону, само 130 сипају у рудокопе. Притом је ка-

Држава се неће показати

-Државни секретар је видео право стање у борској Јами – изјавио је Љубиша Мильковић, главни пословођа. - Известили смо га да радимо сопственим снагама и средствима из текуће производње, а те инвестиције за нас и наше породице живот значе. Јер, Јама је пре само годину дана била пред затварањем, а РТБ пред распродажом. Али, потези државе и менаџмента вратили су осмех на лица наше рудара и обећавамо држави да се неће показати што помаже Бору.

раст цене бакра (била је преко 6.000 долара за тону) казао је да је цена спасла РТБ, да држава остаје при намери да помогне градњу нове топионице, а рударима остаје да за „преживљавање“ подземне експлоатације решавају проблеме (чији су корени у прошлости) како би стигли до „главног адути“ - рудног тела „Борска река“. Пошто су мале резерве у рудном телу „Брезоник“ које се сада откопава, „бај-пас“ на том „путу“ биће рудно тело „Д“ у коме се очекује до четири милиона тона квалитетне руде.

-Та руда треба да нам омогући да преживимо тих пет година док се не стигне до „Борске реке“ – појаснио је Спасковски. - Према садашњим пројекцијама „пут“ до овог великог рудног тела (рачунајући и расељење угрожених објеката на површини) коштаће око 120 милиона долара. Чилеански експерт Рикардо Палма Галасо укључен је са циљем да се провери (симулира) да ли метода масовног самозарушавања (блок-кејвинг) овде може дати исплативу експлоатацију руде на великој дубини.

Јама додатне позитивне

Сигуран да ће се Влада држати плана у вези са РТБ-ом, према коме ће се о неком новом тендру размишљати тек кад Басен повећа производњу и своју вредност, Спасковски је подсетио да следи њена подршка у изградњи топионице и набавци рударске опреме. И на коповима, као и у Јами, заостаје се у припремним радовима, а рударство је

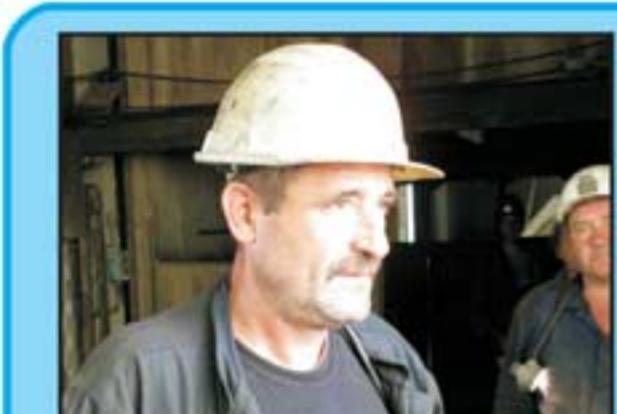
зао да „у свету не постоји руда која би могла да издржи тај однос (1:3) производних и режијских радника“, али и додао да се стање не може променити преко ноћи и да не жели да крши обећање да нема отпуштања.

У добром правцу

Свака посета представника Владе, а поготово ресорног министарства, може само да годи сваком запосленом јер на неки начин потврђује борбу Самосталног синдиката да држава „прогледа“ и види да овде има перспективе. Ово је још један корак и надам се да ће иницијатива побољшања стандарда и услова у којима се ради. Ми се надамо, а очекујемо и да нам државни секретар помогне, да свако ради место овде буде сигурно. Још смо далеко, али мислим да смо на правом путу. Док пословодство ради на томе да нема отпуштања ни смањења плате, већ њиховог повећања, синдикат је уз њега – као Драган Алексић, председник ЈСО СС РТБ-а.

-Издржаћемо, ако смо већ издржали са онако ниском ценом – верује генерални директор РТБ-а. -Наши „главна мука“ сада је не-спремност Јаме и енормно заостајање у раскривању на кривељском и мајданпеком копу (укупно око 80 милиона тона јаловине). Зато смо се последњих месеци усредсредили на раскривање лежишта и ископине су (са истом опремом) 2,5 пута веће него за 10 месеци прошле године. Убеђен сам да ћемо доћи до просечно богатијих партија руде, а то значи да су пред Бором и Мајданпеком боља времена.

Љ. Алексић

Зараде

Услови доле, под земљом, тешки су, али сам се за 35 година стаја навикао и не-мам никаквих проблема. Моја зарада је око 50.000 динара, што је мало за рудара – каже Пера Цветковић, ВКВ механичар у Јами. – Али, кад погледамо наоколо по Србији, онда...

доњој граници онога што је прописано“. Међутим, могу слободно да кажем да је безбедност борске јаме на вишем нивоу него у неким другим нашим рудницима.

Овим речима је Радивоје Милановић, државни секретар у Министарству рударства и енергетике, образложио новинарима циљ и ефекте сво-

ску јаму није улагало, пре свега, из убеђења да је треба затворити. Долазећи октобра прошле године ја сам је, у ставри, такву затекао, јер давала је само 10.000 тона руде, а пре 10-12 година из ње је месечно излизило 200.000 тона! На побољшању вентилације већ радимо, али се окно, што

Александар Васиљевич Конузин, амбасадор Русије, посетио РТБ и општину Бор

Трасирање уговорне сарадње

Конузин: Са српским пријатељима разрађујемо конкретне уговоре који би могли бити потписани током посете Дмитрија Медведева Србији и који би на дуже време одредили развој наших односа. – **Спаковски:** Ускоро ћемо потписати уговор о снабдевању плинским угљем из једног великог руског рудника, а постоји још много додирних пословних тачака

Ускоро следе конкретни уговори - речено је новинарима

РТБ. - Драго ми је што се сарадња међу нашим земљама развија не само на основу билатералних и стратешких односа у којима учествују гиганти као што су „Гаспром“ и „Србијагас“, већ и међу предузећима која нису обавезно гиганти. Размотрili смо и питања у вези са посетом Србији председнику Дмитрију Медведеву 20. октобра и веома бисмо желели да она не буде везана само за свечаности поводом 65. годишњице ослобађања Београда од фашиста. Хтели бисмо да та посета постане важна етапа у

даљем развоју наших билатералних односа. Са српским пријатељима разрађујемо нове, конкретне уговоре који би могли бити потписани током те посете и који би на дуже време одредили развој сарадње међу нашим земљама. Закључили смо да имамо значајан потенцијал за сарадњу РТБ-а и предузећа са руским капиталом или са руским предузећима. На нама је како ћемо те односе да реализујемо и договорили смо се да и даље одржавамо тесне контакте.

Овим речима је Његова екселенција **Александар Васиљевич Конузин**, амбасадор Русије у Србији, оценио посету Рударско-топионичарском басену 19. августа. Изражавајући велико задовољство посетом, Конузин је посебно истакао веома зајимљив разговор са генералним директором Басена и његовим сарадницима.

Захваљујући Његовој екселенцији што је у тако „активном периоду“ пре доласка председника Медведева

-Истина је да НИС, који данас припада Русији, снабдева РТБ горивом, а договорили смо и да нас плинским угљем снабдева један руски рудник светских размера чија је производња „само“ 200 милиона тона годишње каменог угља. Мада су утврђени сви узаси и уговор парапиран, његово потписивање је померено из техничких разлога и то ће се ускоро догодити. Постоји још много додирних тачака за сарадњу у делу енергетике, машиноградње и челика

Треба да се помажемо

Након кратког обиласка Горњана, једног од најлепших борских села, амбасадор Русије је посетио и општину Бор где се срео са представницима локалне самоуправе и изјавио:

-Разговарали смо о сарадњи Бора са неким од руских градова и задовољан сам што сам упознао детаље проблема које има овај град и становништво. Та информација ми је битна како бих свој даљи рад могао да засновам на условима у којима ради грађани Србије. Знам да и у Србији, као и Русији и другим земљама, људи пружавају тешкоће везане за међународну финансијску кризу. У таквој ситуацији обавезно треба да помажемо једни другима и управо зато смо разматрали на који начин то да чинимо. Надам се да ћу поново доћи у Бор, а како је одлука за ову посету донета брзо нисам стигао са неким конкретним понудама, осим ове: Србија треба да верују у властите снаге и треба најпре сами себи да помогну. Русија ће вам помоћи, али прво ви треба да размишљате о својој судбини!

одвојио време да буде гост Басена, генерални директор РТБ-а **Благоје Спаковски** је казао бројним новинарима о чему се разговарало и шта је закључено:

пореклом из Русије - из једне моћне и веома богате државе управо оваквим материјалима.

Љ. Алексић

Ајау Сваруп, амбасадор Индије у Србији у Басену

Економско приближавање разменом знања

А. Сваруп: Оно што у Србији имате као највеће богатство јесу стручни људи. – **Б. Спаковски:** Захваљујући Индији, Кини и Бразилу, светска цена бакра је већа

РТБ. – Индију и Србију спаја велико пријатељство и блиски економски односи који су до 1998. пре-машивали 500 милиона долара. Током 90-их година минулог века дошло је до прекида сарадње, па је сада потребно мало времена да се ти контакти поново успоставе. Надам се да ће након ове посете они врло брзо оживети у конкретним облицима. Оно што у Србији имате као највеће богатство јесу људи са техничко-технолошким знањем. Имате изванредне технологије у производњи хране, развоју инфраструктуре, енергетике и специјализованим инжењеринг областима, те позивамо ваше компаније и стручњаке да дођу и помогну Индији да развије ове секторе. Са друге стране, ми имамо развијене интернет – технологије и фармакологију - предности које можете искористити. Желим да позовем град Бор и РТБ да поведу своју делегацију у Индију, јер када пословни људи почну да сарађују, имаћемо много боље резултате – поручио је Ајау Сваруп, амбасадор Индије у Србији, 6. августа, на пријему који му је упрличио **Благоје Спаковски**, в. д. генералног директора РТБ-а.

-Биће још лепше када РТБ буде оно што је био, и то већ следеће године. Имали сте одлучујућу улогу, можда и несвесно, на мене и мој тим када је требало да донесемо одлуку о новој технологији будући да је топионица у Индији једини у свету која на истом месту има две технологије - "Aussmelt" и флеш смелтинг који фантастично функционише. Целу топионицу, која је три пута већа од наше нове, у потпуности су урадили

Очекује се број оживљавање непосредних контаката

индијски стручњаци. Ваша земља се оспособила да сама ради велика и важна постројења, а ми смо одлучили да радимо најефтиније када је реч о капиталним улагањима. Стога није искључена могућност да се сретнемо на том плану, јер је опрема израђена у Индији чак 30 до 38 одсто јефтинија

од оне у другим деловима света и 15 процената од кинеске. Индија је, такође, сила која заједно са Кином и делом Бразила, данас диктира цену бакра. Када "ове две локомотиве повуку бакар", онда стокови падну, потражња расте, а цена скочи.

Ј. Станојевић

Басенски радници који су између два рударска празника отишли у пензију

Радом се стиче

РТБ. – **Драган Стојадиновић:** Радио сам од 1976. у Јами, најпре као машинбравар на одржавању, а касније сам радио напредовао до надзорника. У новембру прошле године

отишао сам у пензију са пуним радним стажом од 40 година и осам месеци (са бенефицијама). И као пензионера, вальда због моје стручности, у јуну су ме позвали да заменим војиће за извозну машину, а и у септембру би требало исто да урадим. Одржавао сам локомотиве, вагоне, постројења за дробљење, извозне машине, скипове, лифтове, кранове. Свуда је тешко, али када имаш добру екипу и колеге, онда се све успешно обави. Био је то веома одговоран посао, а ја сам увек радио савесно, водио сам рачуна да се неко не повреди. Срећом није било таквих ситуација зато што, пре него што почнемо да радимо, прво добро обезбедимо радно место, како не би дошло до повређивања или самоповређивања. Било је и лепих ствари, издвојио бих сарадњу са колегама. Често се чује шала, понекад и вређање, али све се брзо заборави. Рад у Јами је специфичан, па морамо да се дружимо и чувамо као једна породица. Није важна само школа, већ и интересовање за сам посао, јер кроз рад човек се свему научи. Неки млади неће да раде тешке и прљаве послове као ми. Има и оних који би то хтели, а не могу да дођу до радног места. Моја порука младима који имају вољу да се запосле је да се радом све стиче. Не може се лако доживети пензија, већ се мора проћи трновитим путевима да би нешто остало иза тебе. Сада као пензионер често одем у родно село Милатовац код Жагубице. Тамо је ваздух свеж, лепа природа, а бавим се и пољопривредом. Не стидим се посла и ниједан ми не пада тешко.

“Јамци” као породица

Ангелина Николић: Од 1977. сам радила у Јами. Провела сам две-три године, као аналитичар, на Цементацији, а после сам прешла у кадровску службу Јаме, па у Радну заједницу. Тако се накупила 31 година радног стажа, нажалост, није ме “ухватила” бенефиција, мада је било речи о томе. Пензија је мало “скраћена”, јер бо-

лест је учинила да нешто раније одем. Мени је на Цементацији било дивно – посао ми је био испитивање садржаја бакра у плавој води и хидроциклонско одређивање муља, директно за замуљивање доле у јами. Била сам млада, пуна елана, ништа ми није било тешко, као ни ова друга радна места. Али, како народ каже, прво радно место, као и прва љубав, увек се памти. Имала сам добре колеге и колегинице, били смо као једна породица. Дружили смо се и на послу, и ван њега, одлазили у кућне посете. Пријатељства су заживела и трају до данас. Сада чувам унука, малог шећерка, јер шта би друго једна бака

могла да ради. Мој муж, који је био палилац на Јами, такође је у пензији. Због болести, мало више се дружимо са људима у белим мантилима, али и то се мора, и тако теку пензионерски дани.

Резерве руде уливају оптимизам

Душан Божинов: По занимању сам рударски техничар, а радио сам као рударски надзорник смене у Јами. Био сам у свим рудницима у Тимочкој Крајини - “Кварц” Рготина, “РГП”

Књажевац, “Боговина”, “Вршка чука”, “Лубница”. Мој посао је био извођење рударских радова у јами, а у борској сам провео 24 календарске године. Када сам у септембру прошле године отишао у пензију, имао са 53 године, односно 39 година

радног стажа. За то време било је добрих ситуација, дружења са другарима, али и веома тешких. Никада нећу да заборавим ону када су ми 1983. погинула три рудара у Вршкој чуки. Било је то због њихове непажње, угущили су се од метана. Упозоравао сам их и рекао да не иду на то место, али пошто сам имао доста обавеза, ми смо отишли. Они, нажалост, нису послушали и десило се оно најгоре.

Било је и лепих момената, најslađe mi je bilo kada posle završenog posla izađemo napole i posedimo u kafanu. U životu mora da se pomажeš. Mladi se tешко odlučuju za ovaj “хлеб са седам кора” зато što posao rudara nije dovoljno награђen, pa se opredeljuju za onaj sa maњe opterećenja i straha, a mogu i više da zarade. Tешко je izdržati 40 godina u јами, a u борској је временом све teže. Raniје је било искусних мајстора, па када млади рудар дође могао је да стекне искуство и рутину. Сада, малтене, нема ко да га обучи, јер стари мајстори су отишли, а и услови за рад су специфични. Чуо сам да постоје резерве руде, стога сам оптимиста, али треба да се уложи у њу и да се обнови кадар. Као пензионер помажем фамилији. Имам две ћерке, супруга још увек ради, па са мојом пензијом и њеном платом, имамо за пристојан живот.

Младост све надокнади

Власта Станковић: Рођен сам у Бору и овде сам завршио школу за КВ руковаоца рударске механизације. Радио сам у Јами седам-осам месеци као приправник, потом отишао у ЈНА и по повратку се запослио на копу. Ту сам остао око осам година, а затим сам прешао у Ливницу, као возач. Тамо ме “стрефиле” болест и

отишао сам у инвалидску пензију. Све је некада било лепше, у “младим данима” били смо пуни снаге, елана, нисмо осећали замор, а и плата је била одлична – за моју приправничку могао сам да купим 800 литара бензина. На копу сам радио на грејдеру и разлика је била осетна. Било је тешких тренутака - невреме, ноћни рад, магла, клизнице, губитак другога, погибија, свакојаке рударске не-

среће, тумбање возила... Али, надокнађивали смо то младошћу, солидним примањима која су омогућавала да се изађе у кафани на музiku, није се штедело. Биће, вальда, опет лепо, бар за наше млађе. Као пензионер често шетам, срећем се са друштвом, по-причамо, нашалимо се, одем и до викендице. Пожелео бих свакоме да дочека пензију, али радну, као и пуно среће и успеха у раду. Младима који стижу, нека је бог на помоћи, да се снађу. Свако воли “лакше” и веће паре, али тешко може без рада, па нека се потруде да их достигну.

Све очи упрте у рудник

Радиша Бежинаревић: По занимању сам руковалац рударске механизације, а радио сам као булдозериста у Руднику бакра Мајданпек. Како је било: некад добро, некад тешко.

Када сам се запослио било је много више машина, и драго ми је што се опет набављају. Осим посла, друго ме није занимало. Радио сам по сменама од по шест дана, и то је било доста напорније него сада када је “убрзано” на по два дана. Некада је било и много више радника: по три пуне аутобуса ишла су само на Површински коп, па на Дробљење, у Флотацију. Сада је све то много мање, другачије, убрзано. И другарства, колегијалности има мање него раније. Скоро три године сам био на боловању и када сам почeo да радим, осетио сам промене. Многи радници су страховали од приватизације, а сада када је држава стала иза РТБ-а све се променило. И људи се другачије понашају, опуштенији су. Сви у Мајданпеку чекају да РБМ крене, јер овде су све очи упрте и сви зависе од рудника. Не бих се сложио да је смањено интересовање младих за рударство - има доста оних који су завршили, неки сада волонтирају у РБМ-у, и верујем да чекају шансу да се стално запосле. Ја сам рођен 1970, а отишао сам у инвалидску пензију са 20 година стажа. Био сам тешко болестан и још увек се лечим, а лекови су изузетно скupi и набављам их из иностранства. Још увек не могу да се привикнем на чинjenicu да сам пензионер.

J. Станојевић

У Басену Бор обележен Дан рудара Србије и Дан компаније

БОР. - Дан рудара Србије и Дан РТБ-а Бор, 6. август, запослени у комбинату бакра обележили су свесни положаја у коме се налази рударство и производња бакра, али и одговорности и запослених, и руководства РТБ-а и државе да свако на свом радном месту бодљим радом допринесе изласку из кризе.

- РТБ Бор је на добром путу да постане профитабилна компанија и да са овом ценом бакра већ идуће године послује позитивно да би врло брзо, што показује Бизнис-план, остварио и завидну добит – истакао је на конференцији за новинаре, поводом Дана рудара Србије и Дана Басена, **Благоје Спасковски**, генерални директор РТБ-а Бор. - На то упућују

садашњи производни резултати. Прошлог месеца, на пример, остварено је два милиона 374 хиљаде тона ископина, што је два и по пута више од просека до долaska новог руководства. Истовремено, укупне трошкове производње смањили смо 32 процента, а највеће смањење је на реагенсма за флотирање руде – 2,36 пута.

Као највећи успех руководства Басена и Владе Србије Спасковски истиче одлуку Владе да РТБ Бор постане државно предузеће, да почне изградња нове топионице и да се уложе у развој рударства – све уз гаранцију државе за робни кредит.

Обележавању Дана рудара Србије и Дана Басена у Клубу РТБ-а Бор у Брестовачкој Бањи (адаптирано хо-

највећи успех руководства Басена и Владе Србије јесте одлука Владе да РТБ Бор постане државно предузеће, да почне изградња нове топионице и да се уложе у развој рударства. – Басен Бор на добром путу да постане профитабилна компанија

тел Дом одмора) присуствовали су Његова експлантија амбасадор Индије у Србији **Ajay Сваруп**, представници локалних самоуправа Бора и Мајданпека и Регионалне привредне коморе Зајечар, пословни партнери и пријатељи комбината бакра. Телеграме-честитке поводом Дана ру-

дара Србије и Дана РТБ-а Бор упутили су председник Републике Србије **Борис Тадић**, председник Владе **Мирко Цветковић** и ресорни министри и државни секретари.

М. Милошевић

Конференција за новинаре Самосталног синдиката Басена

До бОльитка уз помоћ државе

Самостални синдикат верује Министарству економије и регионалног развоја, господину Динкићу, пословодству РТБ-а и добронамерним људима у Влади који желе да изведу Басен на прави пут. – Менаџмент до сада испунио оба захтева “самосталних” да нема отпуштања радника и смањења плате. – Од првог септембра активирање захтева према Министарству

РТБ. – После скоро пет година мукотрпног залагања Самосталног синдиката да очува компанију и све запослене у РТБ-у, као и да их заштити од неоправданог отпуштања које су најављивали неки “велики” бизнисмени, Самостални синдикат и даље верује Министарству економије и регионалног развоја, господину Динкићу, пословодству РТБ-а и свим добронамерним људима у Влади који желе да изведу Басен на прави пут. Од претходних влада нисмо имали чак ни обећања. Почек од разговора о продаји топионице као старог гвожђа и приватизацији РТБ-а из добра, где би многа предузећа остала и без посла и радника, дошли смо до обећања сличних онима што је Самостални синдикат тражио. Међутим, морамо да почнемо да верујемо делима, а не само обећањима. Не тражимо да дела буду сутра. Долазак еминентне куће “Лавалин” и одабир нове технологије сигурио је почетак тог деловања. На почетку смо тог правог пута и само желимо да се убрза. Уз добронамерне људе из локалне самоуправе, Владе, пословодства, свих запослених у РТБ-у, као и грађана Бора и Мајданпека, надам се да можемо угледати светло на путу бОльитка за РТБ - казао је **Драган Алексић**, председник JCO Самостал-

ног синдиката Басена, на конференцији за новинаре поводом 6. августа, Дана рудара Србије и Дана компаније, којој је присуствовао и његов заменик **Јадран Поповић**.

Честиталајући им празник, члник басенских “самосталних” је свим садашњим и бившим запосленима, као и пензионерима РТБ-а пожелeo пуно успеха, личну и пословну срећу, а свим рударима безбедне дане, уз традиционални поздрав “Срећно”, јер они срећу стварно и заслужују будући да су свакодневно изложени бројним опасностима и раде у веома тешким условима. Алексић је потом подсетио да је Самостални синдикат имао два услова када је нови генерални директор дошао у РТБ - да нема отпуштања радника и смањења плате. Менаџмент је оба захтева до сада испунио, тако да немају других замерки на то.

-Заједно са Синдикатом “Застава аутомобили”, давно смо ушли у причу која се зове откуп радног стажа људима који имају пет година до пензије. Нисмо написали на разумевање, како су нам објаснили у Министарству економије, због недостатка паре. Прибегло се новој методи да они могу да се пријаве за социјални програм који важи само за те уске

Драган Алексић и Јадран Поповић

категорије, јер су за толико имали новца. То је спас за све, будући да је старосна граница радника у РТБ-у висока. Од првог септембра морамо да активирајмо све те наше захтеве према Министарству, и то у договору са пословодством и локалном самоу-

правом, пошто и они могу да дају пун допринос. Без пријема младих снага и стручњака, РТБ-у нема опстанка. Морамо да пронађемо младе који желе да раде, а у Бору и Мајданпеку их има много – поручио је Алексић.

Ј. Станојевић

Анкета: Басенски радници о путу ка исплативијој руди

Појачати производни ритам

Инвестиције у извесније сутра

Ненад Грујић, рудар: На пут до боље руде и бољег живота можемо изаћи искључиво радом и максималним ангажовањем. Тим путем се, морам да признајам, последњих година ретко ишло, јер се у Јами малтене није ни радило. Сада је ситуација другачија, чују се машине, рудари раде, добијамо чак и нове колеге. Жеља ми је да што пре „дохватимо“ ново рудно лежиште и добро је што више не чекамо „скрштених рук“ експлоатацију богате "Борске реке". Јер, како кажу, у њу нећемо сићи још за пет година, а то време мора да се преживи. Зато ме радују инвестиције у рудно тело „Д“ и уливају сигурност и наду у извесније „сутра“. Зато је сада, више него икад, усрдсређеност на планове, чак и дневне, веома битна. Само тако, поштовањем свих рокова, плансним радом и већим залагањем, стићи ћемо брже до новог рудног тела и исплативије руде.

Нова механизација побољшава капацитет

Ивица Иванов, дампериста: Квалитетнија руда је у низим деловима кривељског копа, а да бисмо дошли дотле потребно је да коп ширимо, и то је сасвим јасна и прста ствар. Зато, по мени, што пре треба „скину-

ти“ унутрашњи планир, дакле појачати рад на јаловини, отворити лежиште и сићи доле до бољих „партија“ руде. Добри путеви и исправна механизација су ствари које су мени, као возачу тешких камиона, најбитније у целиј причи. Потребни су нам, сматрам, камиони веће носивости јер би тако производња била већа, а и руда би се брже транспортувала до одредишта. Са овом опремом не можемо да повећавамо капацитет и споро прилазимо богатијим деловима лежишта. Путеви морају да буду много боли, те нам је у том смислу, за почетак, преко потребан нови грејдер.

Бољом организацијом до већих резултата

Владимир Карабашевић, рудар: У последње време виде се помаци у пословљању, дошли су нам млади радници, дисциплина је побољшана, зна се ко шта ради. Ево, сада отварамо ново лежиште тако да се надам да ће убудуће бити само боле. У ствари, мора да буде боље. Најбитније је да организација посла буде добра, тада се

виде и резултати. Не би било лоше када би мало обновили механизацију и када би на располагању увек имали непоходне резервне делове. Међутим, свестан сам да не можемо очекивати драстичне помаке у набавци и да морамо да се ослањамо на сопствене снаге. Зато је потребно да поправимо оно што нас не кошта ништа – да рад под земљом учинимо ефективнијим.

Јачи темпо раскривања

Љубинко Вукелић, дампериста: До боље руде можемо доћи само интензивнијим радом и јачим темпом раскривања лежишта. Управо тако и сви радимо, а ово што сада остварујемо из месеца у месец јесте наш максимум. Са постојећом механизацијом не можемо боље. Радове нам кочи унутрашњи планир, доста материјала нам је остало са стране, а познато је да су по ободу копа сиромашне „партије“. Срж лежишта је на његовом дну, па је отуд потребно да коп што пре и што брже „отворимо“ и скинемо јаловину која притиска руду са добрым садржајем.

Ново лежиште гарантује сигурност

Љубиша Мильковић, пословођа у Јами: За 10 месеци живот се овде „окренуо“ за 180 степени. Од приче о „катанцу“ дошли смо у ситуацију да данас, у потрази за богатијом рудом, обављамо припремне инвестиције радове на XVII хоризонту. После дуго времена примили смо у радни однос 20 нових радника и, што је најважније, све радове обављамо самостално, без ангажовања „трећих лица“. Експлоатација новог рудног тела донеће нам континуитет у пословљању или велику сигурност у егзистенцијалном смислу. Зато нам не пада тешко да се сви максимално ангажујемо како би што пре стигли до новог рудног тела. Ту је руда одличног квалитета, тако да је свака инвестиција смислена и веома исплатива. Са новим лежиштем лакше ће нам пасти и чекање на експлоатацију "Борске реке" – најбогатијег јамског лежишта у које се куну сви јамци.

Г. Тончев Василић

Сећања чишћалаџа

“Ћиром” до Црног врха на ТВ пренос

Убрзо јасле јочејка емишковања програма Телевизије Београд, сјуручњаши РТБ-а Бор утврдили су да се џеланиарска кућа на Црном врху налази у домуену њених сијнала. У јочејку је ТВ сијналами била покривена шире областји око Београда, па највећи део Србије није могао да прати програм ТВ Београда. На предлог друштвених организација, управа РТБ-а прихватају је идеју да се кући џеланизор који ће бити смештен у џеланиарском дому на Црном врху и организује превоз заинтересованих грађана.

За превоз је коришћен “ћира” који је до Бора свакодневно превозио бакарну руду из рудника „Лија“. Организовани превоз био је суботом и недељом и за време државних празника када је време било ђовољно. Полазак из Бора био је суботом у 15 часова, а недељом у десет сајми са железничке станице која је у то време била у кругу пре-

дузећа. Повратак са Црног врха био је око 22 часа. За превоз џућника коришћени су Гвагони, а из безбедносних разлога комбозију су вукле две локомотиве, једна на јочејку а друга на крају воза.

У леђњем периоду притећивани су колективни џородични излази до Црног врха, па су због малог броја затворених Гвагона коришћени и отворени џерейни вагони. Велики број гледалаца суботом је ишао због праћења хумористичких програма, као и у данима преноса фудбалских утакмица. Почетком 60-их година када је јочеје да ради речејштор на Туђижниши, јер је РТБ подигао ТВ сјуб, чиме је омогућено праћење ТВ програма и у Бору, пресејао је организован превоз до Црног врха. Убрзо је пресејао да ради рудник „Лија“, па је колосек, нажалости, демонтиран.

Момчило Јовановић

Бржим раскривањем РББ иде ка бољим резултатима и исплативијој руди

Планир "смета" плановима

РББ. - Активнији рад на унутрашњем одлагалишту, смањење транспортне релације за јаловину, пуштање треће млинске секције у рад (којом је капацитет прераде у кривельској флотацији повећан за трећину) и појачање флоте за два тешка камиона допринели су да ове године, за осам месеци, РББ да близу девет милиона тона ископина. Закључно са августом, са кривельског копа скинуто је више од 3,5 милиона тона јаловине и извађено 5,3 милиона тона руде, па су укупне ископине, посматрајући упоредне резултате из 2008. године, сада „теже“ за скоро три милиона тона. Ове бројке откривају недвосмислено повећање производње у борским рудницима бакра за чак 50% јер је за толико више дато и „изванредног метода“

„црвеног метала“. Према речима **Видоја Адамовића**, управника кривељског копа, „кључ“ успеха и даље је под јаловином кривељског планира који је, узгред, јако „незгодан“ за утовар јер је тамо годинама одлагано све и свашта. – **Планир је чудо. Тамо има и крупног материјала који се заглављује, гвожђа, „пањева“, па све то може ненадано да направи застој.** Ипак, планирамо да макар један његов део проширимо, дохватимо се те ширине са које би се касније несметано враћали на горње етаже. У септембру би требало да дамо око милион и по тона ископина: 600.000 тона руде и 850.000 тона јаловине.

-Скидање унутрашњег планира нам је императив. До краја године морамо уклонити три милиона тона јавловине одатле како би се приближили „партијама“ које су просечно богатије бакром – каже Адамовић и подсећа да је средњи садржај целог лежишта, на основу којег је пројектована и кривельска флотација, 0,35%. Од такве руде дели их, напомиње, рад по ободу копа где је руда сиромашнија, али и унутрашњи планир.

Квалитетнија руда и даље под јаловином планира одакле до краја године треба скинути још три милиона тона и тако се приближити просечно богатијим „партијама“. – Нова опрема предуслов за већу производњу. - Укупне ископине ове године повећане за три милиона тона, а до краја августа произведено и 50% више бакра у концентрату

Тешко без нове опреме

-Све време нас је до сада, иожалост, пратио „танак“ садржај бакра. Варирао је у зависности од локације на којој се радило, али смо морали да идемо планско, онако како је предвиђено пројектом откопавања лежишта – каже Јовица Радисављевић, члни човек РББ-а. – Недавно смо направили међузахват у захвату број 3 где је била руда, „отворили“ пола планира и тако успели да сиђемо ниже и докопамо се мало квалитетније „партије“. За септембар је планиран нешто бољи садржај, а пред крај године улазимо у фазу када више не би требало да кубуримо са сиромашном рудом. Битно је, такође, да

смо повећали ископине, али без нове механизације (багера, камиона, грејдера), не могу брже да се превазиђу препреке до исплативије руде.

Од 10 тешких камиона који језде кривельским копом, само два возила су нова. Због тога се ретко дешава да сви „тешкаши“ буду упослени, јер је бар један готово увек у „ровитом“ стању. Треба, каже Радисављевић, све њих одржати у раду што није ни мало једноставно јер је претежно реч о старим возилима. Лоши су им дизел мотори, па се никад не зна када ће неки да „испадне“. Још један грејдер им је, такође, неопходан да се не би дешавало да производња трпи због неисправне машине за равнање путева.

Флотабилнија руда тек долази

Због дугогодишњег кашњења у раскривању кривељског копа, руда која је од почетка године стизала у Флотацију, у укупном садржају јесте увек имала „најављени“ садржај бакра али смо, пошто је реч о материјалу са обода лежишта, ретко успевали да га сачувамо – рекао нам је **Небојша Радошевић**, заменик директора борских рудника бакра за ПМС. Он је појаснио да је руда са периферије лежишта променила хемијски и механички састав, те да је то, логично, утицало на технолошке параметре приликом њене прераде у флотацији (искоришћење и квалитет концентрата). –**Овакву ситуацију смо почели да превазилазимо и да полако долазимо до флотабилније, односно „здравије“ руде – додао је.**

Г. Тончев Василић

Ісма приватна тафон за експозиційні рульног тела. Тє

Спремају ново окно

Када почне откопавање рудног тела „Т“, а прогнозе кажу да ће се то десити у првом кварталу наредне године, експлоатација „Брезаника“ биће обустављена. – План је да се у рудном телу „Т“ ради следеће две године, а након тога

РББ. – Период од пет година, колико је, по речима стручњака, потребно да се „Борска река“ до kraја истражи и спреми за откопавање, биће довољан за експлоатацију новог рудног тела које се „башкари“ из-
над XVII хоризонта.

Прилаз рудном телу „Д“ почeo је у мају, када сe обазриво кренуло у израду истражног ходника дугачког 96 метара. Данас, два месеца касније, радови су напредовали дотле да су створени услови за израду припремних просторија, окна и вентилационог нископа за откопавање рудног тела „Т“ које сe налази испред поменутог дужинта „Д“.

-Реч је о капиталним просторијама које ће нам бити од користи и приликом експлоатације лежита „Т“, али ће нам касније, када почнемо откопавање рудног тела „Д“, послужити и за његово проветравање. Наравно, окно и вентилациони нископ биће од изузетне важности за даљу „разраду“ рудног тела „Д“, а омогућиће нам и да наставимо ходник до њега и даље га истражимо - рекао нам је **Јовица Радисављевић**, први човек борских рудника бакра. При том је нагласио да је израда окна и вентилационог нископа за рудно тело

по плану, искористивши прилику и да похвалијамске раднике који су тамо мењали симоновачки

Експлоатација рудног тела „Т“ би, према његовим речима, требало да почне у првом кварталу 2009. и да траје две године. Тада ће се обуставити експлоатација у исцрпљеном „Брезанику“, па ће све снаге бити подређене прилазу бољој руди у новим лежиштима. Упоредо са откопавањем рудног тела „Т“, наставиће се израда истражног ходника ка рудном телу „Д“, да би се, како је планирано, у њему радило наредне три године. –

да завршимо истраживање у „Борској реци“ и спремимо „лежиште будућности“ за дугорочну експлоатацију.

дисављенић.

Улагања у мајданпечки рудник позитивно утичу на тамошњу производњу

РБМ. – Након завршетка инвестиционих захвата које су Мајданпечани протеклих месеци имали на

У Флотацији повећан часовни капацитет

Захваљујући дробљењу у затвореном циклусу, односно ситари, мајданпечка Флотација данас прерађује повољнију (ситнију) руду, па је капацитет повећан са некадашњих 100-120 тона по сату, на 130-150 тона на час. То практично значи да је класа издробљене руде + 20мм која је износила 20-25% преполовљена на 10-12 одсто, а она од – 10мм сада је 65-70%, уместо прећашњих 45-50 процената. Имајући у виду обим производње у овој години, план прераде 140 тона влажне руде на сат ће, по Новаковићевим речима, бити остварен у целости.

ревитализацији „фазе 2“ (TC2) и систаре на тамошњем дробљењу, јул и август су у Руднику, по речима одговорних, протекли углавном у ходањању ових система. Улагања су се, ипак, позитивно одразила на производне резултате на копу јер су ископине, примера ради, први пут после дужег времена, у јулу премашиле милион тона.

Уклањање "језера" из "Северног ревира" добило предност

“Обрачун” са водом

Испумпавање пет милиона кубика воде почеће крајем ове године. – Пумпа за тај посао већ одабрана, следи уговарање испоруке и уплата око 60.000 евра за цео систем. – Елиминисање “језера” на северу услов за континуитет производње у Мајданпеку

РБМ. – Иако је првобитно било речи да пажња Мајданпека убудуће буде усмерена на испумпавање воде из „Јужног ревира“, тамошњи рудари и геолози недавно су променили концепцију рада јер су установили да ће се, уз много мање јаловине, до добре руде пре пробити на „северу“ него на „југу“ Рудника.

Зато је сада, по речима надлежних, приоритет дат „Северном ревиру“, па је планом пословања у наредне три године предвиђена експлатација искључиво овог лежишта. Када се откопа руда са „Долова“ 1 и 2, а прогнозе кажу да ће се то десити за годину дана, стићи ће се до централног северног лежишта и квалитетније руде. Због тога се руко-

водство мајданпечког рудника већ сада припрема за мисију испумпавања пет милиона кубика воде, која ће, тврде, трајати годину дана. Први кораци на том пољу су већ предузети, одабрана је пумпа којом ће се радити, а ових дана она треба и да се уговори како би до зиме била пуштена у рад. Цео систем, са усисним и потисним цевоводима и електронапајањем, коштаће око 60.000 евра, а само пумпа стаје 45 хиљада.

Испумпавање воде из „Северног ревира“ представља услов за наставак радова на тамошњим локалитетима, јер само тако ће одатле, у наредне три године, бити обезбеђено откопавање по три милиона тона руде годишње. Уклањање “језера”, с

„Фаза 2“ и ново јаловиште на „Северном ревиру“ омогућили брже раскривање лежишта. – Затворени циклус дробљења поправио часовни капацитет прераде у Флотацији. – В. Новаковић: Руда са „Долова“ 1 и 2 није атрактивна по садржају бакра, већ по „златоносној жици“. – У августу пријатно изненађење у виду првих количина руде са „Долова 2“

руде и раскривке – каже Војислав Новаковић, заменик директора Рудника бакра Мајданпек. Ради се – дојдаје он – на „Доловима“ 1 и 2, а раскривка се даје и са „Долова 2“ одакле се у августу, у виду пријатног изненађења, појавила и прва руда. Иако није реч о значајним количинама, ова руда ће, ипак, поправити августовски учинак с обзиром на то да се није рачунало на њу.

-Садржај бакра у руди са „Долова“ 1 и 2 за сада није атрактиван, али је, пошто је реч о пиритичном материјалу, она богатија златом. И поред тога што ћемо руду са ових лежишта мешати, до краја године с пуним правом очекујем већу производњу злата

у концентрату и „црвеног“ метала у оквиру планских количина.

Образложући не тако добар садржај бакра у „Северном ревиру“, Новаковић нам је рекао да се на оба „дола“ руда и јаловина пружимају. – Сви локалитети имају помешано и руду и јаловину, па је веома тешко водити послове и организовати ефективнију производњу. Немогуће је, речимо, да у једној „партији“ радимо само на руди, а у другој само на раскривци. Конструкција копа је иста, па је и ситуација на „Доловима 1“ и на „Доловима 2“ слична. Због тога ће, по његовим речима, у августу изстати очекивани средњи садржај.

Г. Тончев Василић

друге стране, обезбеђује континуитет производње у целом руднику јер ће тек када се за две године дође до централног рудног тела на „северу“ почети „скидање“ првог захвата на „Јужном ревиру“, односно раскрива-

ње „андезитског прста“. А тамо је, кажу надлежни, потребно уклонити око 12 милиона тона раскривке, па ће припрема „Јужног ревира“ потрајати сигурно две године.

Г. Тончев Василић

У Топионици увећано одмакле припреме за предстојећи генерални ремонт

Детаљно сређивање агрегата

Специфичност овогодишњег ремонта јесте што се део активности, које су раније припадале искључиво генералном ремонту, сада одвија из тзв. еколошких донација. – Топионица ће се зауставити 25. септембра, а поново стартовати 12. октобра. – Очекује се да ово буде један од најјефтинијих ремонта, односно да не пређе суму од милион евра

Близу 40 милиона динара је утрошено за магистрални гасовод према Сумпорију

ТИР. - Две године након претходног генералног ремонта (септембар 2007), у Топионици није било захвата или бар активности у овако великом обиму, већ спорадичних застоја због интервенција на појединим агрегатима. Генерални ремонт се и, иначе, по правилу организује на две године – рекао нам је 27. августа Славиша Стефановић, управник Топионице, и руководилац предстојећег ремонта, чије припреме улазе у завршну фазу. Специфичност овогодишњег јесте што се део активности које су раније припадале искључиво генералном ремонту, сада одвија из тзв. еко-

лошких донација (пројекат "Смањење емисије сумпор-диоксида из пирометалуршких погона"), у износу од 100 милиона динара, које су обезбедила министарства за животну среди-

Мање "трехи лица"

-Ремонт ће извести Служба одржавања Топионице, а ове године се посебно води рачуна да "трехи лица" буде што мање, и то само на посебним позицијама. Ватросталним зидарима и браварима из Топионице прискочиће у помоћ радници служби одржавања из ТИР-а, па и РТБ-а. Већина послова које ће радити АТБ ФОД и МИН Ниш биће сведена на најмању меру, тамо где је неопходна њихова опрема и специјалне услуге, као што су кранови, винсиски радови, варење судова под притиском. Све остале активности обавиће се сопственим снагама, осим зидара пламене пећи, јер због малог броја зидара у Топионици и ТИР-у (20–25), а за овај обим послова је потребно најмање 40-45, покренули смо поступак прибављања понуда група зидара. Има заинтересованих, углавном бивших радника "Магнохрома" Краљево – наглашава Стефановић.

ну и просторно планирање, и национални инвестициони план.

- **Близу 40 милиона је утрошено за магистрални гасовод према Сумпорију, као и за филтере у овом погону, а преосталих 60 милиона се инвестира у Топионици, односно у агрегате који**

су раније били обухваћени генералним ремонтом. То су, пре свега, суви филтери, магистрални гасовод од филтера према кули Д-108 и сама кула. У конверторском делу "дихтују" се расхладне коморе конвертора број три и четири, одговарајући брзински гасоводи и СФ-конверторски електрофилтери. Планирана је санација кровна на филтеру, а акценат је стављен на трафое. Те активности званично теку од 7. јула, са ФОД-ом, као главним извођачем, и "МИН монтом" из Ниша, као подизвођачем. Предвиђено је да се ови послови заврше до 30. септембра. За поједине радове на магистралном гасоводу потребно је да топионица стоји. Зато смо првобитно планирали да ремонт почне 15. септембра, али због набавке материјала, прилива шарже и осталих активности, рок је померен за 25. септембар. Тако ће доћи до преклапања од 25. до 30. септембра. По динамичком плану, ремонт треба да се заврши за 17 дана, значи до 12. октобра – истиче Стефановић.

Уградиће се 400 тона опеке

Главне активности у том периоду биће на пламеној пећи - замена ватросталне опеке (око 400 тона), жакета са такозваним мечкама – носеће конструкције за хладњаке, целокупна инсталација за хлађење жакета, тако да

Славиша Стефановић

много мањем обиму. У одељењу конвертора биће санирана комора на конвертору број 4. У одељењу пламене рафинације биће неопходна интервенција на ливној машини, док је анодна пећ један ремонтована у јуну. Биће "снимљен" и део кранске стазе, као и добоши и кочнице на крану. Предвиђен је, такође, преглед димњака, како старог, зиданог (100 м), тако и бетонског (150 м). Ту су и контроле на свим затварачима, дувалкама, расхладним коморама на реактору, замена уља и копља за распршивање ваздуха и низ пратећих активности.

У одељењу конвертора биће санирана комора на конвертору број четири

ће бити обухваћено 60 до 70 посто пламене пећи. Остатак пећи (аптејк и задњи део за раздвајање шљаке) је у добром стању, те ће овом приликом остати по страни. Раније је било карактеристично за сваки ремонт да се изводе интервенције на котлу утилизатору, а пошто ове године нема проблема са њим, на њему ће бити обављени само мањи захвати.

У поређењу на претходним периодом, активности на котлу биће занемарљиве, каже Стефановић, али су зато предвиђене значајне на реактору, санација циклонских група, као и замена великих поклопаца, компензатора и спроводника према двестотонским бункерима. Поред тога, биће их и у другим одељењима, али у

- Израда опреме и наручивање робе за потребе ремонта је у завршној фази. Управо ових дана сагледавамо и правимо први пресек стања - шта је поручено и колики је степен реализације, и до 1. септембра са сигурношћу ћемо мочи да кажемо шта још недостаје. Према незваничним сагледавањима, 80 процената поруџбеница је одрађено, а 60 одсто опреме је у завршној фази израде или већ готово и испоручено. Када је реч о финансијском моменту, овај ремонт би требало да буде један од најјефтинијих, односно не би требало да пређе суму од милион евра – оптимистички закључује управник Топионице.

Ј. Станојевић

Породице Војиновић и Мирош збринуте са ивице старог борског копа

Из уцерице у комфоран стан

РББ и РТБ им је омогућио да напокон изађу из опасне зоне и не само њима, већ свима из тог окружења. – За стан и кућу плаћено 65.000 евра. – До краја октобра селе се још три најугроженија домаћинства

Снежана Војиновић прима кључеве стана од Димче Јенића

РББ. – Преобрађење Господње лета 2009. уистину је преобразило животе Снежане Војиновић и Слађана Мироша. Тог 19. августа изашли су из трошних и оштећених уцерица на ивици старог површинског копа, да би се петочлана породица Војиновић уселила у двособан стан од 70 квадрата у улици Тимочке дивизије 22/7 у Бору, а четворочлана фамилија Мирош у двоспратну кућу, са 80 квадрата у основи, у насељу "Бор

са бившим власником, најкасније 22. августа. Обоје су власници стана, односно куће и то треба да представља задовољство и РББ-а и њих самих, као и подстrek за остале које треба да преселимо у другој етапи. Имамо одлуке Управног одбора РББ-а да наменски купимо стан и кућу - за стан смо платили 30.000, а за кућу 35.000 евра. Треба да буду спокојни и срећни што су напокон изашли из

кућу исте површине у "ГХИ" насељу – казао је Димча Јенић, директор за развој и инвестиције РББ-а, након уручења кључева власницима кућа у угроженој зони копа Бор.

Проблем видних оштећења објекта у северозападном делу старог површинског копа, тачније у МЗ "Север", уочен је још пре десетак година,

ности имовини коју поседују. Након тога следи процес формирања документације и правно-формална процедура потписивања уговора и примопредаја кључева. Доста активности у решавању овог проблема предузело је и Министарство рударства и енергетике које је одредило крај октобра као крајњи рок за пресељење ова три

Стара Снежина кућа, као и остале из којих се селе, ставиће се ван употребе

а настало је као последица рударења. Наиме, рударска производња, како је објаснио Јенић, има негативне последице које се огледају у промени рељефа терена, поремећају стабилности косина копа и појави мањих или већих локалних клизишта. У овој опасној или зони утицаја рударске производње у најкритичнијој ситуацији су пет домаћинстава које треба иселити што пре.

-Наше предузеће, уз максималну подршку међународног РТБ-а, предузело је одређене активности. На основу наших сагледавања, било је предвиђено да се у првој етапи преселе два најугроженија домаћинства, и то су вла-

домаћинства. Две породице желе да се уселе и станове, а једна у кућу.

Нова кућа Мироша у насељу "Бор 2"

Предстоји избор понуда, јер смо ангажовали овлашћене агенције које се баве прометом непретнине. Старе

Коп поново ограђен

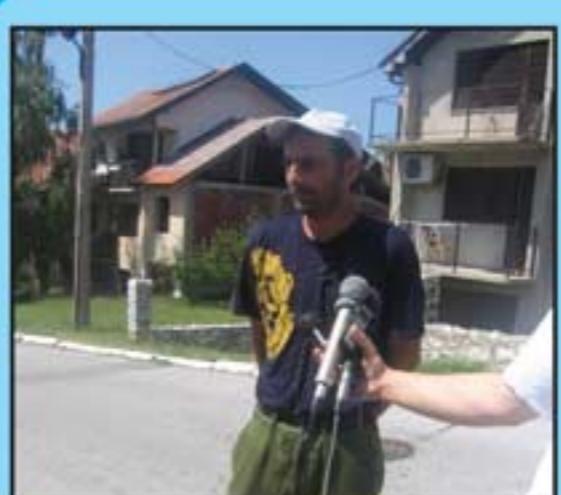

-Према Закону о рударству, постоји обавеза да се напуштене јаме, односно копови који су завршили свој век експлоатације, физички обезбеде од могућих повређивања. Стога је РББ предузео активности да се читава северозападна страна старог борског копа поново огради. Постављање ограде, у дужини од 1.500 метара, обављају радници ЈКП "З. октобар" из Бора. Радови су у завршној фази и очекује смо да се окончају до 25. августа – каже Јенић.

2".

- Снежана може да се усели одмах, пошто смо већ обавили примопредају стана и кључева између претходног власника и РББ-а, а данас смо то учинили између РББ-а и нове власнице. Иста процедура је завршена и за кућу у коју треба да се усели Слађан, према међусобном договору

опасне зоне. РББ и РТБ је то омогућио не само њима, већ свима осталима из тог окружења. Неколико година уназад одатле сукцесивно пресељујемо домаћинства – Слађанов комшија добио је пре седам дана употребну дозволу за кућу од 150 квадратних метара у насељу "Металург", а претпрошле године још један је добио

Живот без страха

-Захвалан сам што сам добио нову кућу на безбедној локацији. Више не морам да живим у страху и бринем да ли ће кров пасти дечи на главу. Још једном се захваљујем канцеларији председника Србије Бориса Тадића, Рударској инспекцији из Београда и људима из Бора који су допринели да добијем овај објекат у коме могу нормално да живим. Кућа је фантастична, супер и селимо се за који дан – са усхићењем је говорио Слађан испред свог новог дома.

сници који данас добијају кључеве, а у другој имамо обавезу да преселимо још три. Као и у претходном случају, све је урађено и радиће се у складу са захтевима власника који треба да добију стан или кућу одговарајуће вред-

куће, по Закону о рударству, треба да озваничимо као објекте који се стављају ван употребе, и о томе обавестили Министарство и грађевинску инспекцију – закључио је Јенић.

Ј. Станојевић

Представници Министарства рударства и енергетике посетили борски Институт

Транзиција преbroђена

Радивоје Милановић: Техничка, софтверска опремљеност и стручни кадар ове, сада државне установе, обећавају и њен и развој њених клијената. - Реална могућност да ИРМ буде научни представник у сарадњи са јапанском агенцијом „Цајка“ на пројекту полуиндустриског постројења за прераду јаловине, као и правно лице које ће руководити санацијом старог борског јаловишта према пројекту Светске банке

Властимир Трујић, Радивоје Милановић и Зоран Теодоровић

ИРМ. – Данас смо се уверили да је транзициони период у Институту за бакар, сада државној установи, успешно преbroђен, да се Институт развија и да има пуно нових технологија. Са задовољством констатујемо да су његова техничка и софтверска опремљеност, као и стручни кадар, на нивоу који значи како сопствену тако и будућност његових клијената. А, њих је овде пуно, не само из земаља бивше Југославије него и са неколико континентала. Ипак, и даље највећа сарадња треба да буде у оквиру РТБ-а: што се тиче и флотације, и топионице и неких других достигнућа, као што је биолужење. Примали смо неке стране компаније које се тиме баве, а нисмо знали да се „код куће“ то ради. Отуда препоручујемо руководству Института за рударство и металургију да више пажње посвети маркетингу и упозна предузећа, рударска и металуршка, да овде могу да добију не само анализе својих производа него и нека техничко-технолошка решења.

Ово је срж утисака које је новинарима саопштио Радивоје Милановић,

државни секретар у Министарству рударства и енергетике 26. августа, пошто је са **Зораном Теодоровићем**, начелником Одељења за рударство и геологију у истом министарству, посетио лабораторије ИРМ и разговарао са руководством. Као други разлог посете он је навео вишегодишњу сарадњу Министарства са јапанском агенцијом „Цајка“ рекавши да је реална могућност њеног наставка и добијања средства за израду полуиндустриског пилот-постројења за прераду флотацијске јаловине.

-Са задовољством кажемо да ИРМ може да одговори том изазову и да ће бити наш научноистраживачки репрезентант у том пројекту. На колегијуму Министарства смо, такође, закључили да би било много корисније и јефтиније да ИРМ буде правно лице које ће водити пројекат санације старог борског јаловишта који финансира Светска банка, а не да се оснива неко ново правно лице. Наравно да ИРМ ту неће бити неки фактор који одлучује, већ би се све радило по прописаним процедурама СБ која је у поменуте сврхе опреде-

лила један кредит. Кредит је прошао институције државе Србије, одобрила га је Скупштина и знатац део средстава биће употребљен за санацију историјског наслеђа животног загађивања овде у Бору.

Зоран Теодоровић је подсетио новинаре на детаље поменутог, како рече, врло успешног пројекта са јапанском владом. То је био Мастер план за промоцију српског рударства који је завршен прошле године, а у оквиру кога је борски институт сарађивао на две студије случаја са јапанском компанијом „Миндеко“. Оне су исказале врло интересантне резултате па је, у сарадњи са стручњацима Института, сачињен предлог да се након тог почетног успеха „иде у полуиндустију“ а у некој наредној фази, можда, размишља и о индустриском нивоу.

-Пројекат је „делегиран“ још прошле године и његово финансирање од стране јапанске владе требало је да почне у овој. Међутим, због економске кризе динамика је мало поменета и волео бих, а било би то веома добро и за Бор и овај регион, да пројекат „крене“ наредне године. Све административне ствари су припремљене, поновили смо консултације са колегама из „Цајке“ и до краја године очекујемо њихову посету. Пошто би пројекат (вредности два-три милиона долара) био заједнички, део средстава (20-30 одсто), био би обезбеђен из буџета Србије, а остатак од јапанске Владе. Заједно бисмо финансирали то постројење чији би излазни резултат требало да буде студија која би у основи имала еколошке, па онда и све остale ефekte.

Љ. Алексић

41. Октобарско саветовање рудара и металурга

СТИГЛО СТОТИНАК РАДОВА

За научни скуп од 4. до 6. октобра у кладовском хотелу „Aquastar Danube“ пријавили се аутори из петнаестак земаља

ИРМ. – Од 4. до 6. октобра у кладовском хотелу „Aquastar Danube“ одржаће се традиционално, међународно, 41. Октобарско саветовање рудара и металурга. Како нас је обавесто др **Миленко Љубојев**, председник Организационог одбора, до сада је пристигло преко 100 радова, како из Србије тако и Чешке, Аустралије, Ирана, Нигерије, Бугарске, Польске, Немачке, Либије, Румуније, Бивше југословенске републике Македоније, Босне и Херцеговине, Републике Српске, Црне Горе. До почетка овог научног скupa очекује се још двадесетак радова из земље и иностранства.

Подсетимо да овај скуп представља научни форум за представљање и дискусију о истраживањима, технолошком развоју и пракси из области геологије, рударства, металургије, технологије, заштите животне средине и сродних грана. Заједнички га организују борски Институт за рударство и металургију (раније Институт за бакар) и Технички факултет. Од 1966. године био је национално саветовање, потом саветовање са међународним учешћем, а од 2001. је међународно саветовање. Рад скупа биће организован у две секције – рударској и металуршкој - а претходиће му презентације фирмама које нуде технологије или опрему за поменуте области.

Љ. А.

Одржан традиционални МОРИЕК 2009

Планина Стол – еколошка оаза

БОР. – Традиционални МОРИЕК 2009 (Међународни омладински радно-истраживачки камп) почео је шестог августа, у симболичних пет минута до 12, чишћењем и уређењем парка Музеја рударске и металуршке опреме у центру Бора. Камп је настављен на Столу, како је и било предвиђено да се одвија наизменично - дан на овој планинској лепотици, а потом дан у селима Бучје, Лука и Горњане. Учесници кампа, њих 15, чистили су подручје Стола, односно простор који се користи у туристичке и рекреативне сврхе у окружењу планинског дома и на планинским стазама.

-Овогодишњи МОРИЕК је реализован као еколошки камп, а у склопу шире акције „Очистимо Србију“ коју води Министарство за животну средину и просторно планирање. Путем МОРИЕК-а је остварен пројекат под називом „Планина Стол – еколошка оаза“, који је ово министарство подржало и делом исфинансирало. Ове године није било еколошке школе и етнолошких истраживања. Главни циљ је био подизање свести о чистој животној средини, посебно на овим подручјима која представљају очувану природу и погодна су за развој туризма. Зато се ДМИ определио да пријави такав пројекат. Друга врста активности је била упознавање учесника кампа са етнолошким аспектима, традицијом и културом околних села, па су били гости на сабору у Бучју и домаћина који се баве сеоским туризмом – каже Драган Ранђеловић, председник Друштва младих истраживача из Бора.

Премда је било предвиђено да камп траје до 15. августа, акција није окончана, јер је са ПСД „Црни врх“ договорено да то буде 26. и 27. септембра по-

Учесници кампа уређују центар Бучја

водом Дана чистих планина и Дана туризма. Пошто је сличан програм одобрен и Асоцијацији за развој Бора за уређење црновршке пруге, учесници МОРИЕК-а ће се укључити и у овај пројекат.

Ј. С.

Јубиларна изложба у бронзи 25. сазива вајарске колоније „Бакар“

Моћ и симболика метала

Мада је било сумњи и „клевачи“ година, изложба отворена 18. августа, показала је да се четврт века вајарског деловања у Бору, у материјалу који ће овековечити најразличите вајарске поетике, слободно може назвати „бронзаним добом“ српске скулптуре

МУЗЕЈ РИМ. – Упркос свим недаћама у којима се нашао рударско-топионичарски комплекс као покровитељ, јединствена вајарска колонија „Бакар“ сачувана је као свидок трајања једне племените идеје. На значајној годишњици угостила је и значајна имена српске скулптуре. И мада је било почетних сумњи и „клевачи“ година, јубиларна изложба 25. сазива, отворена 18. августа, показала је да се четврт века вајарског деловања у Бору, у материјалу који ће овековечити најразличите вајарске поетике, слободно може назвати, како рече **Данијела Матовић** у каталогу, „бронзаним добом“ српске скулптуре.

Према „уводном слову“ историчарке уметности **Ивоне Рајачић-Баандовски**, која је отворила изложбу, академик **Светомир Арсић Басара** је у бронзи извео асоцијативне апстрактне форме („Лептир“, „Оцило“, „Рударска лопата“), мада се његова поетика најчешће везује за национални патос српског етноса у рустичним и снажним скулптурама комбинације дрвета и метала. **Коста Богдановић**, омиљени теоретичар и вајар, другачијег мисаоног склопа,

наставио је своје истраживање кроз геометријске облике дискретно улазећи у трећу и димензију обојености, а **Лепосава Милошевић-Сибиновић** је остала верна рустичним и стаменим представама птица-жена чија поједностављена фигурација јасно упућује на симbole земље, рађања и родну груду.

Вукашин Миловић, који годинама скреће пажњу моћним фигурама од завареног гвожђа, а које зраче занатском вештином и снагом имагинације, у бронзи је остао загледан у људски лик кроз импозантну „Маску“ и пластично виђење чуvenог грчког јунака „Агамненона“. И док се млади беогадски вајар **Мирко Одаловић** определио за мање формате скулптуре које наговештавају апстрактно промишљање и биомор

фно, „умекшано“ обликовање геометријске форме, Боранин **Милан Стошић**, опробавајући се у бронзи, коначно је нашао рухо својој идејној скици, макети, за решење аутобуских стајалишта градског превоза.

Подсетимо да још поводом десетогодишњице вајарске колоније „Бакар“ **Братислав Љубишић** указао на

„Оцило“ и „Лептир“
Светомира Арсића
Басаре

„чудо у Бору“ које захтева брижљиву социолошко-психолошку анализу. Како се то дододило – запитао се он – да у средини која је индустријско-земљорадничка, која има своје свакодневне проблеме далеке од естетских – може да настане збирка већа од 400 скулптура у материјалу пред којим се ваља замислити и да је све то дело уметника и запослених у индустрији... Додајмо овоме и темељна истраживања и размишљања **Косте Богдановића** о металима по којима је њихова моћ врло рано добила и мистична својства. Њихова симболика до данас је остала у појединим сегментима веровања, обичаја, култова и ритуала, у животној збиљи и духовној култури, а металургија је постала стуб цивилизацијских стандарда. Она ће, поред свих нових материјала, то, вероватно, још дugo бити – све док земљина утроба има шта да понуди.

Износећи историјат Колоније чија су дела искорачила и на градске тргове и тако постала путоказ и другима у земљи, **Слађана Ђурђекановић-Мирић**, директорица Музеја рударства и металургије, подсетила је присутне да је већ после трећег или четвртог сазива борски културни догађај стао раме уз раме много старијем симпозијуму „Мермер и звуци“ и старијој, али вероватно лакше и јефтинијој за реализацију, колонији „Тера“ у Кикиндји. Подсетила је и на изузетна представљања у европским градовима, на награде, на традицију излагаша у Југословенској галерији на Андрићевом венцу: -Ту традицију – казала је – покушаћемо да обновимо ових година јер Београд сигурно заједнички да види шта све настаје у нашем малом, лепом и врло, врло продуктивном Бору.

Љ. Алексић

Несвакидања изложба старих фотографија у јавном простору поводом Дана рудара

Стари Бор на улицама новог

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА. – Чекајући аутобусе грађани Бора могу да разгледају старе фотографије свога града и на њима препознају неког претка, своју улицу, кућу, део града а он је променио лик током пола века као мало који у Србији. Многи од њих свртили су у Завичајно одељење Библиотеке да тим поводом нешто питају, објасне, па и понуде. А на 19 паноа крај аутобуских стајалишта у граду изложен је избор од 250 дигитализованих photo-

графија из огромне збирке листа „Колектив“ (4.881 негатив, што је око 150.000 фотографија од 1947. до 2000. године) и приватне колекције публицисте **Мирослава Радуловића** од 365 негатива (1947 - 1971). Њихови аутори су **Ђуро Коловратар**, **Драгољуб Митић**, **Бајрам Салијевић** и **Љубомир Марков**.

Наime, Завичајно одељење борске библиотеке од октобра прошле године отпочело је пројекат Дигитализације некњижне грађе уз помоћ

РТБ-а Бор, Министарства културе, Народне библиотеке Србије, Општине Бор, Фото-Сварчета и штампарије Графомед. Како дигитализација, поред очувања, заштите и доступности, има за циљ и презентацију ове врсте завичајне грађе најширој јавности, то је Дан рудара био згодан повод да нас изложбом – радног назива „Периодна станица“ – подстакне на међусобну комуникацију и ненаметљиво упути на рударе као на „срце овога града који нас подсећају на две истине – солидарност и стварност коју живимо“.

-Најважније је било промовисати систем који је био сасвим нормалан и подразумевајући у РТБ-у, а који је функционисао као у било којој фирми у свету, ако не и на много више нивоу – каже Драган Стојменовић, библиотекар. Јер, стручна редакција „Колектива“ и људи – фотографи – који су се искључиво бавили фотографијом најзаслужнији су за формирање колекције какву имају само „Политика“ и „Новости“, а која има посебну вредност, не само за РТБ као индустриску која је оформила град

нега и за грађанство Бора и овдашњи јавни живот.

Окончање дигитализације велике збирке негатива планирано је за шест година. За протеклих девет месеци скенирано је 365 негатива из колекције М. Радуловића и око 400 негатива из „Колектива“ на коју је ослоњена и приватна збирка **Радмила Лежајић** у којој је први негатив у боји из 1947. године. На њему је Кривельски водопад. - Министарство културе подржало је и наш пројекат алтернативне урбанизације у Бору – додаје Стојменовић. - Њиме ћемо покушати да надокнадимо оно што недостаје у колекцијама и визуелној грађи. Идеја је да се позову фотографи из иностранства који нису били у Бору да би га и они „видели“ својим објективима. До сада су боравила три уметника и требало би да дође још по један из Париза и Амстердама који су изразили жељу да фотографишу, ако је могуће, и погоне РТБ-а. Том колекцијом жели се подстицање даљег визуелног бележења Бора.

Љ. Алексић

Одржани "Дани Брестовачке Бање 2009"

Туристички бренд Бора

БРЕСТОВАЧКА БАЊА. – Често се чује да је Бор град који нема неку традицију. Конак кнеза Милоша и дворац Александра Карађорђевића показују супротно и на нама је да негујемо ту традицију – казао је др Предраг Балашевић, заменик председника општине Бор, пожелевши добредошлицу у име локалне самоуправе, 22. августа на отварању "Дана Брестовачке Бање 2009".

Одржана традиција, предиван дан и амбијент, промотивна тура за Лазареву пећину, много излагача и оно најважније - велики број посетилаца, одликују овогодишње "Дане Бање" – оценио је **Бора Станковић** из Туристичке организације Бора. По његовом мишљењу, они треба да се претворе у производ који ће постати део туристичке понуде не само борске општине, већ за неколико година и Србије.

Овом приликом промовисани су категорисани смештајни капацитети, а представило се и Удружење домаћина за развој сеоског туризма у општини Бор.

"Златне руке" Павловића

Свакако најтежи посао тог дана под врелим августовским сунцем, поред котлова на огњиштима, имали су вредни кувари који су се надметали у припремању традиционалних јела са ових простора. Конкуренција за звање "Златне руке" је била заи-

ста напрена – укупно 13 екипа, а осим борских, учествовали су кулинари из Николичева, Ђаковице и Јагодине. Међу врсним мајсторима добре хране,

на жири је најјачи утисак оставило **етно - домаћинство Павловић** из Николичева, које их је одушевило како квалитетом јела, тако и аранжманом. Друго место припало је екипи "Гурмани" из Бора, а треће **Александру Виденовићу** који се такмично под називом "Ошљанац". Жири је доделио и специјалну награду екипи "Златне руке Црноречја" из општине Ђаковица.

Раскошна лепота рукотворина

На "Данима Бање" било је ужијавања за сва чула – очи натопљене раскошном лепотом рукотворина, сувенира, старих заната, пића, пчелињих и других производа домаће радиности који су са бројним штандовима пленили пажњу и уздахе посетилаца. Бирао се и најлепши сувенир – жири је пресудио да је његова ауторка **Сања Живковић** из Бора, тик уз њу друга **Сенка Петровић**, а трећи **Љубиша Хорват**. У категорији народне радиности ласкаву титулу победника понела је **Зорица Петровић Ливаја**, власница Етно дућана из Бора, другопласирано је Удружење за неговање традиције "Извор" из Књажевца, а трећепласирани **Добрила и Момчило Петровић** из Јагодине. Очаран лепотом народног блага, жири је одлучио да непланирано награди и **Невенку Миладиновић** за буфанску ношњу из друге половине 19. века и **Љиљану Антонић** за прелепу грађанску ношњу.

Народ поздравља "књаза"

Централни део културно-уметничког програма био је долазак "књаза Милоша" са свитом, кога су мештани одушевљено поздравили "јер је господарево име мило свим Србима и свако га помиње као избавитеља и благодатеља свога". Иначе, ове године се обележава 175 година од првог доласка кнеза Милоша Обреновића у Брестовачку Бању.

-Било државничким пословима, било да бълкама својим пронађем лека, увек ми је радосно срце због пажње којом ме народ дочекује. И сада је народ дочекивао кнеза путем утркујући се ко ће га пре угледати, приближити му се и пољубити га у скут и руку. А, то је зато, браћо, што је народ овај дочекао слободу. Сада је на свима нама да у миру градимо отачество наше и да сложно потпомажући, паметно и мудро градимо путе, школе

подижемо и у оваквим природним благима ужијавамо не би ли се народ честити и благостиви од беде и невоље што пре избавити могао – поручио је "књаз".

Од трубе до дудука

Богат културно-уметнички програм отворили су трубачи **Драгомира Филиповића Фипета**, а потом се КУД "Бор" представио староградским песмама и играма. Програм је настављен наступом културно-уметничких друштава из Метовнице, Шарбановца, Кривеља и Николичева, као и тамбурашког оркестра "Златне струне" из Бора. У по-

подневним сатима посетиоце су забављали борски кантавтор **Алекса Гојковић** и "Урбан бенд", а у вечерњим **Пера Џо са Јеленом Попин** и "Блуз бенд". Након тога упаљена је преображењска ватра, уз учешће извођача на аутентичним народним инструментима – дудук, гајде, виолина.

Посетиоци су могли да посматрају како се рађају дела борских сликара који су учествовали у тематској ликовној колонији, али и да погледају етно изложбу у Милошевом конаку.

Организатори ове традиционалне манифестије су Туристичка организација и Центар за културу Бора, а генерални покровитељ **општина Бор**.

Ј. Станојевић

„Можеш и ти“- акција породице Дивац и КК „Баскет Бор“ која је дала наду борским избеглицама

Домови за прогнане

Летошњим хуманистичко-спортивским турниром, уз подршку РТБ-а и општине, прикупљено 950.000 динара за куповину куће намењене једној избегличкој породици, а Фондација „Дивац“ најавила куповину још 10 ако општина обезбеди локацију. - Општина је обезбедила, али је избеглима већ био стигао налог да се иселе из хотела „Србија“...

БОР. – Кућа за једну избегличку породицу и обећање да ће се радити на томе да и остали што пре оду под свој нови кров из колективног смештаја у борском хотелу „Србија“ био је резултат хуманистичко-спортивске акције КК „Баскет Бор“ и фондације „Дивац“ одржане средином јуна у Бору. Тада је, уз подршку Рударско-топионичарског басена и Општине прикупљено 950.000 динара за ту једну кућу, али су се после ове добре вести ствари убрзо искомплековале.

Подсетимо да је након дирљивог сусрета са избеглицама у хотелу „Србија“, брачни пар Дивац, на прес-конференцији у Спортском центру, обавестио новинаре да је (у акцији која траје већ годину) уз помоћ њихове фондације нове куће добило 105 избегличких фамилија. Најавили су да се креће у нови циклус прикупљања пара како би се и у Бору збринули

сви расељени, јер 15 година колективног смештаја веома је дugo за било кога. Те кампове треба што пре затворити, казала је тада Снежана Дивац и најавила пример Инђије, која је прошле године дала новац за 10 кућа. Посебно истичући улогу нашег суграђанина Добрице Ђурића, који је организовао поменуту хуманистичку акцију. Снежана Дивац је у име фондације и акције „Можеш и ти“ најавила: - Удомљена је једна породица, а што се тиче осталих у току су прелиминарни разговори са општином. Ако буде дала земљиште и комуналну инфраструктуру ми се као фондација обавезујемо да дамо 10 кућа!

Нажалост, убрзо после овог пријатног догађаја, избеглице су се суочиле са захтевом власника да се иселе из Хотела услед истека уговора, а крајем јуна стигла је и одлука Републичког комесаријата да морају

Владе Дивац са борским стрелцима

у друго колективно боравиште, што је прихватило само неколико породица. Општина је брзо реаговала на понуду фондације и, према изјави др **Предрага Балашевића**, заменика председника општине Бор, обезбедила комуналне приклучке и локацију на Старом Селишту. До краја године на њој треба да се подигне 10 монтажних кућа за које би могли да конкуришу искључиво људи из Хотела, и ако се привремено преселе у неки од колективних центара. Али, како незванично сазнајемо, већина њих свој нови кров чека у приватном смештају по Бору.

Подсетимо да је при боравку у Бору прослављени кошаркашки ас посетио и Савачу где је боравио осамдесетих, на почетку своје блиставе каријере, а била је ово прилика и да се, као председник Олимпијског комитета Србије, упозна са стањем овдашњег спорта и разговара са борским олимпијским надама: стрелцима **Бобаном Величковић** и **Аном Симић** и цудисткињом **Катарином Вељковић**. Плодна хуманистичка акција завршена је турниром на коме су учествовали млади кошаркаши из Бора, Зајечара, Бољевца, Кладова и Књажевца.

Љ. Алексић

Сеоски туризам као нови пут за оне који су остали без посла

Мира Грујић

Чиста горњанска капљица

ГОРЊАНЕ. - До пре неколико година **Мира Грујић** је радила у борској конфекцији „Први мај“, а када је овај некада успешан „изданак“ чувене пиротске фабрике отишао у стечај, она је, као и многе колегинице завршила „на заводу“. Одлучила је да се врати у лепо, родно Горњане, и посвети воћњаку и винограду. Формирала је и шарански рибњак, мада има услове и за пастрмку јер је вода планинска - хладана и чиста. А, да то у шта се упустила заиста вреди уверила се пролетос на Сајму пића и меда у Неготину где је добила прву награду за шљивовицу и трећу за вино! Просто није могла да верује да је победила све излагаче ракије из Тимочке Крајине, Румуније, Бугарске, па и Македоније, а још више да је вином од домаћих сорти „за петама“ чувеним крајинским винарима.

-Искрено, нисам се томе надала, али пресудила је – истина, односно чистоћа мог пића. Јер, то вино из 2007. године је од грожђа које уопште није прескано нити му је додата кап воде ни грам шећера. Једноставно, како га је Бог дао и моја рука – каже Мира. – Зависно од рода и године, за наше потребе спремимо 300 до 500 литара вина, али сада када смо се уверили да је добро, можемо и за друге. Међутим, мораћемо да знамо „за шта радимо“. Имам и мед, одличну ораховачу, вишњевачу, ликер од дрењина, шипурака.

Припремајући се за пријем првих гостију Мира је почетком јуна била са групом домаћина из борских села у околини Ваљева и Горњег Милановца да види како се то тамо ради. Добила је још више воље, али, каже, да и борска општина почетницима у овом послу треба да „прогледа кроз прсте“ што се тиче пореза и категоризације. Пошто све морамо да урадимо од својих парса, нек се стрпе коју годину, каже она, док привучемо госте, па ће после и општина имати користи од тога.

Љ. Алексић

Клуб за екстремне спортиве „Rock and Ice“ обележава јубилеј

На врху деченије

Поводом десетогодишњице клуба, алпинисти Звонко Трифуновић и Саша Ранчић планирају „освајање“ Латинске Америке и успон на Cerro Torre у Патагонији. – За месец дана, у оквиру припрема, прешли 16.000 километара и 22 државе

БОР. - Када ме питају зашто толико уживам у планинарењу, осећам се као човек који треба да објасни неком ко никада није окусио чоколаду, зашто је она толико слатка. Једноставно, морате да пробате да бисте доживели. Овако своју причу почиње **Звонко Трифуновић**, оснивач борског клуба за екстремне спортиве „Rock and Ice“ и први „Хималајац“ Тимочке Крајине. Не уме да дочара количину адреналина која њега и колегу **Сашу Ранчића** стално вуче ка вишим и тежим планинским врховима, али су, исто, у том „расположењу“ пуних десет година.

Клуб ове године обележава јубилеј, а тим поводом двојица борских алпиниста намерни су да освоје Cerro Torre у Патагонији, планински врх између Аргентине и Чилеа познат по изузетно суровој клими која га сврстава у велики изазов за сваког планинара. – У оквиру припрема за пењање на Cerro Torre које планирамо почетком наредне године, у мају смо прешли 16.000 километара и прошли кроз 22 државе. „Пењали“ смо Red rock canyon у Невади, обишли национални парк „Red rock city“ који јако подсећа на Злот и ронили у Вест Палм Бичу. Квалитетне припреме не бисмо могли да обавимо да није било спонзора, те користим сваку прилику да се захвалим РТБ-у Бор, Пометон ТИР-у, Бортравелу, Општини и коидиционом тренеру Зорану Стојићу – каже Трифуновић и додаје да у септембру планирају успон на Северну триглавску стену, а у октобру на Централне Алпе.

Овај алпинистички двојац се, подсетимо, успео на све значајније врхове Европе, а пре пет година учествовали су и у првој српско-хрватској експедицији на Мон Блан.

Г.Т.В.

Конференција за новинаре Бранислава Ранкића, председника општине Бор

Ослободити буџет финансијских притисака

Неопходно смањити месечне трошкове где год је могуће, а истовремено повећати приходе и раздужити општину. – Цеви у Топлани морају поново да се замене, јер их “једу” бактерије из језерске воде. – Прошлог месеца РТБ, на име обавеза, уплатио општини девет милиона динара

БОР. – Искористио бих прилику да свим запосленима у РТБ-у честитам сутрашњи празник, Дан рудара Србије, и пожелим компанији успех у будућем раду, јер од тога како она послује у великој мери зависи како ће функционисати општина Бор и јавна предузећа. До краја месеца биће одржана седница СО, будући да се неке ствари морају додатно да уреде и ускладе са генералном одлуком извршне власти о смањењу месечних трошкова општине свуда где је могуће. Истовремено, неопходно је да повећавамо приходе и раздужимо општину, како бисмо обезбедили плате запосленима, али и плаћањем услуга нашим корисницима - предузећима преко поверилих послова. Помака у том правцу има. Први месец је прошао у регистровању свега где се новац одливао, јер је другачије од онога када сам био председник општине у претходна два мандата. Дошло је до стварања нових обавеза по разним уговорима које је општина прихватила и мораћемо да их пошту-

јемо, али настојаћемо где год можемо да се ослободимо таквих финансијских притисака на буџет – као што је **Бранислав Ранкић**, председник општине Бор, петог августа, на редовној конференцији за медије.

На новинарско питање колико локална самоуправа издава за информисање, одговорио је да општина из буџета месечно плаћа ТВ “Сезам” 200.000 динара, док се уговор потписан са “Борским проблемом” на 15.000 динара не реализује. Ту су и захтеви од ТВ Крајина и ТВ Зајечар, који су одбијени. Општина Бор има обавезу, као оснивач, према Радио и ТВ Бор, али финансирање ове области не треба да буде селективно и ако има новца биће за све подједнако. Замољен да појасни алармантне вести из ЈП Топлане, Ранкић је истакао:

– Прошле године су урађени велики захвати на једном од котлова, с намером да дуже време функционише са великим степеном сигурности. Испоставило се да цеви које су лане промењене морају поново да се

замене, јер се бактерије у техничкој води из Борског језера коју користи Топлана, на температури од 80 – 90 степени Целзијусових, размножавају енормном брзином, и “једу” цеви. Размишља се о томе како да се цеви заштите. Постоје хемијске супстанце које би се додавале у воду, али и механизам да се специјалним технолошким поступком повећа дебљина зида цеви. Прошле године је подигнут велики кредит за исплату енергетичара и још увек много дугујемо Колубари, али и општина Бор Топлани – близу седам милиона месечно.

Коментаришући сарадњу општине Бор и РТБ-а, Ранкић је истакао да је прошлог месеца испоштован протокол, јер је од договорених 11, општини “пребачено” девет милиона динара. – Нама је добро ако имамо подршку Басена, али нико неко ко каже да се нешто мора по сваку цену. Водићемо рачуна да они толико могу да пруже општини, без обзира на то колике су заиста њихове обавезе. Свесни смо да се РТБ не на-

Бранислав Ранкић

лази у најбољој ситуацији и не бисмо да их додатно оптерећујемо. Општини припада 16 милиона динара, нека буде десет, али важно је да неко зна да има обавезу. Уколико не може овог тренутка да је испуњава, онда нека то чини када може, јер за последни у РТБ-у живе у овом граду.

J. Станојевић

Одлуком одборника Скупштине општине Бор

ШРИФ ЛИКВИДИРАН, Спортски и Центар за културу укинути

Б. Ранкић: Њихов даљи опстанак у оваквом обиму био би огромно оптерећење за буџет и општина не би могла да испуњава своје остале функције. – Скупљи превоз у градским и приградским линијама, као и услуге Установе за децу “Бамби”. – Одлука о формирању јавних паркиралишта у Бору

БОР. – Одборници Скупштине општине Бор, на седници одржаној 27. августа, одлучили су да се ЈП “Штампа, радио и филм” ликвидира, а јавне установе Спортски центар и Центар за културу укину. Велики број запослених, као и губици који се увећавају из месеца у месец – главни су разлози који су определили владајућу коалицију да донесе овакве драстичне одлуке, због којих ће близу 250 радника остати без посла. Наиме, Спортски центар данас има 105 запослених и негативан финансијски салдо од 25 милиона динара, док је Центар за културу, од некадашњих деветоро, уdomio близу 40. Регионална информативна кућа је само у претходних годинама примила 15 нових

радника и до сада остварила мањак од четири и по милиона динара, а на прагу је губитка регионалне фреквенције, односно дозволе за рад.

Њихов даљи опстанак у оваквом обиму био би огромно оптерећење за буџет и општина не би могла да испуњава своје остале функције. Са друге стране, реч је о реконструкцији ових установа и предузећа - новом скупштинском одлуком они ће за 15 дана поново бити конституисани као нови привредни субјекти и са мањим бројем запослених, али на другачији начин и са другачијом систематизацијом радних места ради њиховог рационалнијег пословања и испуњавања обавеза због којих су основана, пре свега, задовољења потреба

грађана - рекао је **Бранислав Ранкић**, председник општине Бор.

На седници је усвојено и повећање цене јавног превоза у градским и приградским линијама. Тако ће грађани појединачну карту у аутобусима “Бортравела”, у зависности од зоне, плаћати од 30 до 120 динара, а месечне од 1.000 до 4.000 динара. Прихваћене су и предложене измене цене услуга Установе за децу “Бам-

би”, па ће родитељи предшколаца већ од првог септембра полудневни боравак малишана у борским вртићима плаћати 820, целодневни 1.000 динара више, док ће за целодневни боравак деце осталих узраста издвајати 3.040 динара месечно.

Ту је и одлука о формирању јавних паркиралишта, а комуналну делатност из ове области обављаће неко од већ постојећих предузећа коме општина повери ове послове или новоосновано за те намене. Њоме ће бити уређени услови одржавања, уређења и коришћења јавних паркиралишта, начин наплате накнаде за коришћење паркинга, као и услови за обављање послова уклањања непрописно паркираних и напуштених возила са јавних површина. Од почетка примене ове одлуке очекује се и значајнији прилив средстава у општински буџет.

J. Станојевић

**Ђурић
Светислав
Света
1982 – 2009**

Отишао си изненада. Твоје име је наш понос, а твој одлазак наша вчна рана.

Твоји најмилији.

Мали огласи

Издајем намештену собу за самца или самицу (централно грејање, употреба кухиње и купатила) у Нишу (Булевар Немањића). Телефони: 030/291-424 и 018/ 4521-197.

НОВОСТИ

ПРИПРЕМА: ЉУБИША АЛЕКСИЋ

Кинески лет по шинама

Нико не иде брже по земљи од – Кинеза. Њихов „летећи“ воз прелази тридесетак километара, од Шангаја до аеродрома, за само седам и по минута. Председник Србије **Борис Тадић** недавно је, током боравка у Шангају, испробао ово немачко чудо технике које засад постоји само у Кини. На дисплеју у

путничкој кабини писало је: 431 километар на сат. То није брзина за промотивне вожње – свакодневно, тако се превозе путници до једног од два аеродрома у метрополи.

Ова прва, и засад једина комерцијална линија супербрзог маглев-воза на свету, који не иде по шинама, већ лебди изнад површине, отворена је 2004. године. На пробној вожњи, 12. новембра 2003, остварена је рекордна брзина од 501 км на час. С путницима, воз достиже 431 „на сат“ за четири минута, да би, због за њега кратке раздаљине, убрзо почeo да успорава.

Огроман трошак изградње – шангајска линија коштала је 1,33 милијарде долара – за сада ограничава ширу примену магнетних возова у свету, посебно на дужим релацијама, иако се су овом технологијом, осим Немаца, сасвим овладали Јапанци. Поклонике (оствариве) научне фантастике „голица“ и теоријска могућност да, ако се поставе вакуумске цеви, сличне композиције једном појуре и брзином од 6.000 километара на сат.

(„Вечерње новости“)

Из старог албума

Пола века Борског језера

У оквиру програма Прве фазе реконструкције и развоја РТБ-а Бор подигнуте су нова топионица и фабрика сумпорне киселине, за чији рад су биле потребне велике количине индустријске воде. У новембру 1959. године, како је објавио „Колектив“ бр. 44 у истоименом тексту, почело је пуњење Борског језера. „Ових дана завршени су радови на брани и узводном екрану великог акумулационог језера изнад Брестовачке Бање, па је почело и пуњење језера водом из речице и потока који се сливају са Црног врха. Радници, инжењери и техничари Хидрограђевинског предузећа „Дрина“, који су овај објекат градили, забележили су још једну значајну победу. Можда још пре почетка зиме, уколико буде било кишне, потећи ће прве количине индустријске воде неопходне Борском руднику. – У језеру сада има преко сто хиљада кубних метара воде – рекао је инжењер **Жарко Аврамовић**. – До маја идуће године надамо се да ће језеро испунити свој капацитет од једанаест и по милиона кубика.“

J. C.

Током „Дана Брестовачке бање“

Отворен клуб РТБ Бор

Б.БАЊА. - Радници Рударско-топионичарског басена Бор, пословни партнери Комбината бакра, грађани Бора и њихови гости добили су нови (адаптирани) простор за дружење, забаву и пословне састанке.

Клуб РТБ-а Бор отворен је у бившем хотелу „Дом одмора“ поводом културно-туристичке манифестације „Дани Брестовачке Бање“ и својим садржајима употребуниће њену културно-туристичку понуду.

Запослени у Басену имаје попуст од 10 одсто у свом новом Клубу.

M.M.

Пријем код председника општине

Малишани одушевљени Баварском

БОР. – Бранислав Ранкић, председник општине Бор, организовао је петог августа пријем за борске малишане који су током јула боравили у месту Пуплинг у Немачкој. Са децом су биле и **Јасмина Хуберт**, председница Удружења „Вајферт“ из Бора, и **Лидија Јока**, педагог у ОШ „Вук Каракић“, која је истакла њихово одушевљење боравком и могућношћу да упознају културу и обичаје ове земље. Такође је пренела и поздраве од **господина Клонепара**, председника Црвеног крста Баварске, захваљујући коме су деца била у Немачкој, као и позив да поново оду наредне године.

На незаборавном двонедељном летовању било је 18 ученика ОШ „Вук Каракић“ и четворо чланова породице Удружења „Вајферт“ из Бора. Оданде су се вратили са прегрштом лепих успомена, а нарочит утисак на њих, како су сами казивали, оставили су врх Алпа, жичара, етно кућа, ботаничка башта, дворац Хенрија II. Деца су председнику Ранкићу поклонила своје цртеже за успомену.

